

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipniku

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku jest gminną jednostką organizacyjną utworzoną do realizowania zadań własnych i zadań zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Obszar działania obejmuje 22 sołectwa które zamieszkuje ok. 5 855 osób. Burmistrzem Gminy Lipnik jest Pan Józef Bulira.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku został powołany Uchwałą Gminnej Rady Narodowej w Lipniku z dnia 2 marca 1990 r. w sprawie powołania jednostki budżetowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku oraz Zarządzeniem Nr 1 Naczelnika Gminy w Lipniku z dnia 10.04.1990 roku w sprawie utworzenia Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek działa w oparciu o:

Uchwałą Nr XVII/146/2004 Rady Gminy w Lipniku z dnia 9 września 2004 roku w sprawie uchwalenia statutu Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku, zmienioną Uchwałą Nr XXXX/289/2006 Rady Gminy w Lipniku z dnia 29 września 2006 r. w sprawie zmian w statucie Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku, Uchwałą Nr XXIII/171/2008 z dnia 3 grudnia 2008 r. w sprawie zmian w statucie Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku oraz Uchwałą Nr XXXVI/302/2010 Rady Gminy w Lipniku z dnia 24 lutego 2010 r. w sprawie zmian w statucie Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku.

Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 41/2010 Wójta Gminy Lipnik z dnia 11.03.2010 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku.

Uchwałą Nr.IV/18/2000 Rady Gminy w Lipniku z dnia 28 kwietnia 2000 w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku do załatwiania spraw indywidualnych z zakresu przyznawania i odmowy przyznania zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych; Uchwałą Nr.IV/17/2000 Rady Gminy w Lipniku z dnia 28 kwietnia 2000 w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka pomocy Społecznej w Lipniku do załatwiania spraw indywidualnych z zakresu pomocy społecznej; Uchwałą Nr.IV/19/2000 Rady Gminy w Lipniku z dnia 28 kwietnia 2000 w sprawie upoważnienia Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku do załatwienia spraw indywidualnych z zakresu przyznawania, udzielania i odmowy przyznania pomocy pieniężnej z Państwowego Funduszu Kombatanów; Uchwałą Nr XVIII/145/2003 Rady Gminy w Lipniku z dnia 9 września 2004 roku uchwalająca uchwałę w sprawie udzielenia upoważnienia do załatwienia spraw w zakresie dodatków mieszkaniowych; Upoważnienie Nr 11/04 w sprawie świadczeń rodzinnych; Upoważnienie Nr 12/04 do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy; Upoważnienie nr 5/05 Wójta Gminy Lipnik z dnia 01.09.2005 r. w sprawie postępowania wobec dłużników alimentacyjnych oraz postępowania w sprawie zaliczek alimentacyjnych; Zarządzenie Nr 21/2008 Wójta Gminy Lipnik z dnia 19 czerwca 2008 r. w sprawie udzielenia pełnomocnictwa dla Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku do składania woli w imieniu Gminy Lipnik w zakresie wszelkich czynności faktycznych i prawnych związanych z realizacją projektu systemowego w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki Priorytet VII Promocja Integracji Społecznej Działanie 7.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji, Poddziałanie 7.1.1 Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej, a w szczególności do złożenia wniosku o dofinansowanie, zawarcia umowy dotyczącej wymienionego projektu finansowanego

rozliczenie umowy-projektu oraz wykonania innych koniecznych czynności niezbędnych przy realizacji projektu systemowego; Upoważnienie Nr 8/08 do prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń z funduszu alimentacyjnego w tym do wydawania decyzji administracyjnych; Upoważnienie Nr 1/2010 do prowadzenia wywiadu alimentacyjnego i odebrania oświadczenia majątkowego.

Kierownikiem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku jest Pani Maria Stępień.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach :

1. Grzegorz Trapcia – koordynator kontroli - zatrudniony na stanowisku inspektora w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 316/2010 z dnia 21 kwietnia 2010 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecinską.
2. Barbara Nowak - zatrudniona na stanowisku starszego specjalisty w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 315/2010 z dnia 21 kwietnia 2010 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecinską.
3. Katarzyna Turkowska – zatrudniona na stanowisku specjalisty w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego na podstawie upoważnienia do kontroli nr 317/2010 z dnia 21 kwietnia 2010 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecinską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku* pod pozycją 11.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 22 – 23 kwietnia 2010 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2008 r., Nr 115, poz. 728) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r. Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2009 do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli była:

1. *Ocena zgodności zatrudnienia pracowników pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.*
2. *Ocena trybu postępowania w sprawach dotyczących przyznawania zasiłków stałych.*
3. *Ocena sposobu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym w tym:*
- zasiłki okresowe

- wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”
- organizacja usług opiekuńczych na terenie gminy.
- 4. Realizacja pracy socjalnej jako procesu wspomagania osób i rodzin, w tym „Niebieskiej Karty”.
- 5. Ocena jakości sporządzanych kontraktów socjalnych.

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku mieści się w budynku Urzędu Gminy w Lipniku, tel. 15 86 941 422. Zajmuje trzy pomieszczenia usytuowane na parterze, wyposażone w sprzęt umożliwiający wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są dobre i dają one klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Ośrodek posiada własny REGON 830393050 i NIP 863 144 61 46.

Wypłata świadczeń realizowana jest w kasie Banku Spółdzielczego Kielce Oddział Lipnik.

Teren gminy został podzielony na dwa rejony opiekuńcze proporcjonalnie do liczby mieszkańców.

Głównym problemem występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest: bezrobocie.

Ad. 1 Ocena zgodności zatrudnienia pracowników pomocy społecznej z wymaganymi kwalifikacjami.

W kontrolowanej jednostce na dzień kontroli zatrudnionych było 5 pracowników: kierownik, główny księgowy, starszy specjalista pracy socjalnej, starszy pracownik socjalny oraz aspirant pracy socjalnej:

1. Maria Stępień – kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej, zatrudniona na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. W 1995 roku ukończyła Szkołę Policealną Pracowników Socjalnych. Pani Stępień legitymuje się 30 letnim stażem pracy ogółem w tym całość w pomocy społecznej. Zgodnie z art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku nie posiada specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej.
2. Monika Witczak – główna księgowa – zatrudniona na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony. Posiada wykształcenie wyższe – ukończyła Wyższą Szkołę Biznesu i Przedsiębiorczości w Ostrowcu Św. na kierunku ekonomia. Legitymuje się 11 letnim stażem pracy w pomocy społecznej,
3. Małgorzata Mazur – starszy pracownik socjalny zatrudniona na czas nieokreślony w pełnym wymiarze czasu pracy. W 1995 roku ukończyła Zespół Szkół Medycznych im. J. Iżyckiej, Wydział Pracowników Socjalnych w Kielcach, uzyskując tytuł pracownika socjalnego. W pomocy społecznej pracuje od 21 lat,
4. Edyta Klocek – starszy specjalista pracy socjalnej – zatrudniona na umowę o pracę w pełnym wymiarze czasu pracy na czas nieokreślony. Legitymuje się wykształceniem wyższym – ukończyła Akademię Świętokrzyską na kierunku pedagogicznym oraz specjalizacją II stopnia w zawodzie pracownik socjalny. Posiada 13 letni staż pracy ogółem, całość w pomocy społecznej,
5. Karolina Śmigła – aspirant pracy socjalnej – zatrudniona na pełny etat na umowę o pracę, zawartą na czas określony od 1 stycznia 2010 r. do 31 grudnia 2010 r. Posiada wykształcenie licencyjne na kierunku ekonomia. Obecnie uzupełnia wykształcenie na UJK w Kielcach. Zajmuje się świadczeniami rodzinnymi oraz funduszem alimentacyjnym.

Pracownicy socjalni Ośrodka Pomocy Społecznej posiadają wymagane na danym stanowisku kwalifikacje. Na dzień kontroli liczba pracowników socjalnych pracujących w rejonach opiekuńczych nie spełnia wymogów art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz. 1362 z późn. zm.). Kierownik Ośrodka nie posiada wymaganej na tym stanowisku specjalizacji.

Pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe, wydane według wzoru określonego rozporządzeniem Ministra Polityki Społecznej z dnia 19 kwietnia 2005 roku w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. Nr 77, poz. 672). Przyjmują zgłoszenia klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznają i diagnozują potrzeby socjalne mieszkańców, przeprowadzają wywiady środowiskowe i kompletują niezbędną dokumentację do przyznania świadczeń, wnioskuje o udzielenie pomocy, prowadzą akta osobowe klientów.

Ad. 2 Ocena sposobu realizacji zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym

Zasiłki stałe.

W roku 2009 pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla 24 osób, w tym dla 13 samotnych. Ośrodek opłacał składki na ubezpieczenie zdrowotne zgodnie z art.18 ust.1 pkt 2 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust.1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych. Aktualnie zasiłek stały wypłacany jest dla 18 osób, w tym dla 11 samotnych.

Kontroli poddano losowo wybrane akta na podstawie, których wydano decyzje nr: decyzja OPS 8122s/13/2007 z dnia 16.04.2007 na wniosek z 11.04.2007 r., wywiad – 11.04.2007 r.; decyzja OPS 8122sI/6/2004 z 28.05.2004, zmiana wysokości świadczenia OPS.8122S/I/5/2006 z 26.10.2006 (do DPS Sandomierz); decyzja OPS 8122s/1//2007 z 19.01.2007, na wniosek z 21.12.2006 r., wywiad – 19.01.2007 r., zmiana wysokości świadczenia po przeprowadzonym wywiadzie kontrolnym w dniu 6.07.2007 r. i decyzja OPS.8122sI/1/2007 z 18.07.2007; decyzja OPS. 8122s/16/2009 z 21.07.2009 na wniosek z 29.06.2009 r., wywiad 20.07.2009 r; decyzja OPS.8122sII/2/2006 z dn.24.10.2006 r. (do DPS w Sobowie); decyzja Nr OPS.8122.s./23/2009 z dn.23.11.2009 na wniosek z 12.11.2009, wywiad – 17.11.2009 r.; decyzja Nr OPS.8122.s/2/2009z dn. 31.08.2009 na wniosek z 14.07.2009, wywiad – 18.03.2009 r.; decyzja Nr OPS.8122.s./18/2010 z dn. 26.03.2010 na wniosek z 01.03.2010, wywiad – 18.11.2010 r.; decyzja Nr OPS.8122s.(22)2008; OPS .8122s.(22)2008 z dn. 14.10.2008 na wniosek 15.09.08, wywiad – 7.10.08; OPS.8122.s./24/09 z dn. 21.12.2009 na wniosek z dn. 26.11.2009, wywiad przeprowadzono dn. 21.12.09 r., w teczce znajdowała się także notatka służbowa pracownika socjalnego dotycząca braku możliwości przeprowadzenia wywiadu środowiskowego w dn. 4.12.2009 r. ze względu na nieobecność klienta w miejscu zamieszkania.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowana dokumentacja zawiera dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta, osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym oraz zobowiązanych do alimentacji. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do ośrodka. Od października 2006 r. dokonywano przeliczenia zasiłku w związku ze zmianą kryteriów dochodowych oraz wysokości świadczenia. W decyzjach informowano stronę, że „za osoby pobierające zasiłek stały organ orzekający odprowadza składkę na ubezpieczenie zdrowotne do ZUS. Osoba podlegająca obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego uzyskuje prawo do świadczeń zdrowotnych”. W 2009 roku Ośrodek opłaca składkę zdrowotną za 23 osoby, a roku 2010 do dnia kontroli za 17 osób.

W stosunku do trybu i zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń. Nie wniesiono zastrzeżeń do skontrolowanej dokumentacji.

Zasiłki okresowe.

W roku 2009 pomocą okresową objęto **15 rodzin** na kwotę **8 622 zł**. Głównym powodem przyznawania pomocy było: bezrobocie – 15. Kwoty zasiłków pokrywane były z dotacji celowej oraz z zadań własnych gminy. Wysokość kwot zasiłków jest zgodna z art. 38 ustawy o pomocy społecznej. W roku 2010 od stycznia do dnia kontroli pomocą okresową objęto 7 osób, wszystkie z tytułu bezrobocia. W kwietniu pomoc w formie zasiłku okresowego kierowana była do 7 osób i rodzin.

Kontroli poddano dokumentację wszystkich osób objętych pomocą na mocy decyzji nr: decyzja OPS. 8123/12 /2009 z 20.11.2009 na wniosek z 21.10.2009 r. (data wpływu do OPS 22.X.09), wywiad - 05.11.2009 r.; decyzja OPS. 8123/3 /2010 z 15.02.10 na wniosek z 25.01.10, wywiad 09.02.2010 r.; decyzja OPS.8123/13/2009 na wniosek z 03.12.2009 r., wywiad - 04.12.2009 r.; decyzja Nr OPS.8123/6/2010 z dn. 26.02.2010 na wniosek z 05.01.2010 r., wywiad – 12.01.2010 r.; decyzja Nr OP.S8123/1/2009 z dn. 28.01.2009 na wniosek z 26.03.2009 r., wywiad – 26.03.2009 r.; decyzja Nr OPS.8123/4/2010 z dn. 16.02.2009 na wniosek z 01.02.2010 r., wywiad – 16.02.2010 r.; OPS.8123/2/2009 z dn. 03.02.2009 na wniosek z dn. 13.02.09, wywiad – 2.02.2009; OPS.8123.III./2/2009 z dn. 29.07.09 na wniosek z dn. 29.06.09; OPS.8123/2/2010 z dn. 15.01.10 na wniosek z dn. 08.01.2010; OPS.8123/6/2010 z dn. 8.03.2010 na wniosek z dn. 15.02.2010, wywiad – 25.02.2010.

Skontrolowane akta zawierają niezbędne dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym, udokumentowane dochody, wywiady alimentacyjne u osób zobowiązanych do alimentacji oraz wnioski opatrzone datą wpływu.

Pomoc przyznano w oparciu o aktualne przepisy ustawy o pomocy społecznej, kodeksu postępowania administracyjnego oraz upoważnienie Kierownika OPS do wydawania decyzji administracyjnych z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji. Do trybu i zasadności przyznawania świadczeń nie wnosi się uwag.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Pomocą w ramach wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” w 2009 roku objęto ogółem **308 osób**, a ogólny koszt Programu wyniósł **44 861zł** (dotacja 30 461 zł oraz 14 400 zł ze środków własnych). Pomoc w formie posiłków otrzymało **125 dzieci** i młodzieży. Na pomoc w tej formie Ośrodek wydatkował **27 916 zł**. Zasiłków celowych na zakup żywności udzielono dla **154 osób z 48 rodzin** na kwotę **16 945 zł**.

W roku bieżącym, do dnia kontroli, bezpłatny posiłek na podstawie decyzji otrzymuje **86 dzieci i młodzieży**.

Dożywianie prowadzone było w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Lipnik:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba uczniów dożywianych w 2010 r.	Średni koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Zespół Szkół we Włostowie	23	1,90 zł	jedno danie gorące
2.	Zespół Szkół w Lipniku	53	1,90 zł	jedno danie gorące
3.	Filia Szkoły Podstawowa w Uszowie	3	2,00 zł	2 bułki drożdżowe

Ponadto Ośrodek opłaca posiłki dla 9 uczniów, którzy uczęszczają do innych szkół poza terenem gminy, a koszt posiłków wynosi od 2,00 zł do 3,50 zł z pełnym obiadem. W dwóch dużych szkołach dożywianie jest prowadzone w formie gorącego posiłku.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców o decyzji przyznającej *pomoc celową* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” nr: decyzja OPS.8121/72/2009 z dnia 20.11.2009, na wniosek z 21.10.2009 r., wywiad – 15.11.2009 r.; decyzja OPS. 8121I//76/2009 z dnia 16.12.2009, na wniosek z 10.11.2009 r., wywiad – 02 .12.2009 r.; decyzja OPS. 8121I/80/2009. z 16.12.2009 na wniosek z 24.11.09 r., wywiad - 04.12.2009 r.; decyzja nr OPS.8127.p./40/2010 z dn. 19.01.2010 r., na wniosek z 01.01.2010 r., wywiad – 11.01.2010 r.; decyzja Nr OPS.8127.p./16/2009 z dn. 30.09.2009 na wniosek z 02.09.2009 r., wywiad – 30.09.2009 r.; decyzja Nr OPS.8127.p./8/2010 z dn. 18.01.2010 na wniosek z 22.12.2009 r., wywiad – 28.12.2009 r.; decyzja Nr OPS.8127 w.o./1/2010z dn. 05.02.2009 na wniosek z 05.01.2010 r., wywiad – 12.01.2010 r.; decyzja Nr OPS.8127 w.o.I./1/2009 z dn. 28.04.2009 na wniosek z 26.03.2009 r., wywiad – 26.03.2009 r.; decyzja nr OPS.8127.p./23/2010 z dn. 25.01.2010 na wniosek z 04.01.2010 r., wywiad – 06.01.2010 r.; decyzja nr: OPS.8127(25)2010 z dn. 03.02.2010, na wniosek z dn. 28.01.2010, wywiad – 03.03.2010; decyzja nr: OPS.8127.d.I/19/2009 z dn. 30.09.2009, na wniosek z dn. 03.09.09, wywiad – 30.09.2009; decyzja nr: 8127.p./34/2010 z dn. 25.02.2010, na wniosek z dn. 28.01.2010; decyzja nr: OPS.8127.d.I./3/2000 z dn. 30.09.09, na wniosek z dn. 14.09.09, wywiad – 15.09.09; decyzja nr: OPS.8127.p.I/18/2009 z dn. 30.09.09, na wniosek z dn. 15.09.09, wywiad – 18.09.09; decyzja nr: OPS.8127d.I.(36)2009 z dn. 5.10.09; na wniosek z dn. 24.09.09, wywiad – 5.10.09.

oraz pomoc w *formie gorącego posiłku*:

decyzja OPS.8127p/45/2010 z dnia 8.03.2010, na wniosek z 19.02.2010 r., wywiad – 25.02.2010 r.;

decyzja OPS.8127.d.I/5/2009 z dnia 30.09.2009, na wniosek z 7.09.2009 r., wywiad – 16.09.2009 r.;

decyzja OPS.8127.I/6/2090 z dnia 25.09.2009, na wniosek z 23.08.2009 r., data wyływu do OPS 25.08.09), wywiad – 2.09.2009 r.;

decyzja OPS.8127.d/6/2009 z dnia 16.01.2009, na wniosek z 16.12.2008 r., wywiad – 02.01.2009 r.;

decyzja OPS.8127.p/17/2010 z dnia 21.01.2010, na wniosek z 21.12.2009 r., wywiad – 15.01.2010 r.;

decyzja OPS.8127p/20/2010 z dnia 12.02.2010, na wniosek z 13.01.2010 r., wywiad – 25.01.2010 r.;

Dokumentacja stanowiąca podstawę do przyznania pomocy, określająca sytuację materialno-bytową była kompletna. Do trybu i zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad. 3 Organizacja usług opiekuńczych na terenie gminy.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku nie świadczy pomocy w postaci usług opiekuńczych. Z informacji uzyskanych od Kierownika Ośrodka Pani Marii Stępień wynika, że osoby starsze, samotne, które wymagają częściowej pomocy mają ją zapewnioną ze strony rodzin (załącznik Nr 1 oświadczenie Kierownik OPS), w związku z powyższym nie istnieje potrzeba organizacji usług opiekuńczych na terenie gminy.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek nie realizował także zadania związanego ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek Pomocy Społecznej skierował do domów pomocy społecznej. W 2009 r. opłacał i opłaca obecnie pobyt 7 osób umieszczonych w domu pomocy wydatkując na ten cel kwotę **136 176 zł** rocznie.

Ad. 4 Kontrola pracy socjalnej jako procesu wspomaganie osób i rodzin, w tym „Niebieskiej Karty”

Praca socjalna (ar. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, przedstawiający ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Podstawowym problemem z jakim spotykają się pracownicy socjalni w jej realizacji jest niechęć ze strony klientów OPS do współpracy z pracownikiem socjalnym jak również bierność i nadmierne oczekiwania. Najczęstsze obszary w których „uruchomiana” jest praca socjalna to kwestie dotyczące:

- uregulowania kwestii związanych z pozyskaniem ubezpieczenia zdrowotnego przez osobę/rodzinę (rejestracja w PUP, w przypadku braku możliwości podjęcia zatrudnienia);
- działania dotyczące podjęcia leczenia odwykowego;
- działania związane z wystąpieniem przemocy w rodzinie,
- interwencja kryzysowa, dążąca do zażegnania kryzysu bądź jego osłabienia, poprzez np. złagodzenie sporów i nieporozumień małżeńskich;
- działania osłonowe mające na celu wczesne wykrycie problemu oraz uchronienie całej rodziny przed tragedią rodzinną.

Podejmowane przez pracowników socjalnych działania w tym zakresie odnotowywane są w wywiadach środowiskowych oraz w kontraktach socjalnych.

W roku bieżącym sporządzono także jedną Niebieską Kartę. Sprawcą był syn i mąż, a ofiarami matka i żona. Pracownik socjalny sprawę zgłosił Posterunkowi we Włostowie. Na dzień kontroli procedura nie została jeszcze zakończona. Sprawa jest monitorowana zarówno przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej jak i miejscowy Posterunek Policji.

Przy Urzędzie Gminy w Lipniku funkcjonuje Punkt konsultacyjno – interwencyjny dla ofiar przemocy w rodzinie. W punkcie zatrudniony jest terapeuta – instruktor

ds. uzależnień i przemocy. Terapeuta wspólnie z pracownikami socjalnymi odwiedza rodziny i osoby, które mają problemy alkoholowe i w których występują problemy związane z przemocą.

W 2009 roku pracownik socjalny w ramach specjalizacji II stopnia w zawodzie pracownik socjalny realizował projekt pn. „Profilaktyka agresji i przemocy wśród dzieci i młodzieży szkolnej w Zespole Szkół w Lipniku”. W ramach tego projektu odbyły się zajęcia dla dzieci i młodzieży z terapeutą, pedagogiem oraz policją.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku w latach 2008 – 2010 realizował Program Integracji Społecznej w ramach Poakcesyjnego Programu Wspierania Obszarów Wiejskich. Projekt nosił nazwę „Aktywizacja ludzi starszych poprzez tworzenie i prowadzenie klubów seniora szkolenia edukacyjne, spotkania edukacyjne i doradztwo w zakresie zdrowego stylu życia”. Pracownicy Ośrodka wspólnie z seniorami zorganizowali wycieczki do Sandomierza, do Muzeum Wsi Kieleckiej w Tokarni, Zespołu Pałacowego w Kurozwałkach, Parku Jurajskiego w Bałtowie. Odbyły się spotkania edukacyjne dot. pielęgnacji skóry w wieku dojrzałym, makijażu, diet w zdrowiu i chorobie. Seniorzy byli także w teatrze i kinie. W ramach projektu zorganizowano również spotkanie wigilijno-opłatkowe, zabawę andrzejkową, noworoczną oraz spotkania przy grillu. W projekcie w pierwszym roku wzięło udział 50 osób, a w roku 2009 już 112.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Lipniku w bieżącym roku jest partnerem Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, ośrodków pomocy społecznej w Kunowie, Ćmielowie, Bałtowie, Lipniku oraz Agencji Rozwoju Lokalnego Sp. z o.o. w Ostrowcu Św. w projekcie systemowym „**WSPÓLNA SPRAWA**”. Projekt jest realizowany w ramach Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, Poddziałanie 7.1.1 „Rozwój i upowszechnianie aktywnej integracji przez ośrodki pomocy społecznej”.

W styczniu 2009 roku Ośrodek rozpoczął procedurę *Niebieskiej Karty* w stosunku do jednej rodziny. Działania były prowadzone w porozumieniu z Policją. Sprawcą przemocy był syn, a ofiarą matka. Klientka została natychmiast umieszczona w Schronisku dla kobiet w Lipowej. Ośrodek Pomocy Społecznej skierował sprawę do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Lipniku. Komisja wystąpiła z wnioskiem do Sądu o przymusowe leczenie sprawcy. Z uwagi na niemożność doprowadzenia na badanie z udziałem biegłych (psychiatry i psychologa) Sąd Rejonowy w Opatowie umorzył postępowanie w sprawie.

Ad. 5 Ocena jakości sporządzanych kontraktów socjalnych

W 2009 r. w Ośrodku Pomocy Społecznej w Lipniku zostało zawartych 10 kontraktów socjalnych, natomiast w roku 2010 do dnia kontroli zawarto 14 kontraktów socjalnych. Wszystkie kontrakty zawarte były w ramach realizowanego przez Ośrodek, współfinansowanego ze środków PO KL. W kontraktach socjalnych zawarte są różne instrumenty aktywizacji zawodowej klientów Ośrodka m.in.: aktywizacja edukacyjna, zawodowa, społeczna, zdrowotna.

Kontrakty sporządzone są prawidłowo, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 1 marca 2005 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

W toku kontroli nie stwierdzono uchybień w zakresie sposobu ustalania uprawnień do świadczeń z pomocy społecznej. Pomoc w formie zasiłku stałego oraz okresowego przyznano celowo i zasadnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Dokumentacja skompletowana była prawidłowo i zawierała wszystkie niezbędne załączniki. Decyzje przekazywane są za zwrotnym poręczeniem odbioru.

Na uwagę zasługuje fakt, iż dożywianie prowadzone jest w każdej szkole na terenie gminy w formie gorącego posiłku.

Ośrodek Pomocy Społecznej udziela pomocy nie tylko w sytuacjach kryzysowych, ale prowadzi także działania profilaktyczne wobec mieszkańców gminy. Przy Ośrodku funkcjonuje świetlica środowiskowa.

Kontrakty socjalne sporządzane są wyłącznie na potrzeby realizacji projektów współfinansowanych ze środków PO KL.

Stan zatrudnienia pracowników socjalnych jest nie zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U z 2009 r. Nr 175, poz.1362 z późn. zm.). Kierownik Ośrodka Pomocy Społecznej w Lipniku Pani Maria Stępień nie posiada wymaganej art. 122 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku specjalizacji z zakresu organizacji pomocy społecznej. Pozostali pracownicy spełniają wszystkie wymogi ustawy.

Kontrolowany Ośrodek posiada dobre warunki lokalowe.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez pracowników socjalnych i Kierownika kontrolowanej jednostki.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

Grzegorz Trapcia
Katarzyna Turkowska
Barbara Nowak

Ze strony kontrolowanej:

Maria Stępień
Kierownik OPS w Lipniku

Kielce, dn. 10 maja 2010 r.